

2008: Rok mezikulturního dialogu

Letošní rok je ve znamení dialogu mezi kulturami. Čím více se z naší zeměkoule stává jeden propojený prostor, tím je důležitější, abychom uměli porozumět jiným kulturám, jazykům, náboženstvím, tradicím a zvykům. Evropský parlament je místem, kde se každodenně mísí lidé ze všech 27 členských zemí EU a který by bez schopnosti si porozumět a vzájemně se respektovat nemohl fungovat.

Evropa je jen malá část naší planety. Mluvíme-li tedy o dialogu kultur, nemůžeme se omezit jen na náš kontinent. Proto předseda Pöttering dává letos prostor i představitelům různých náboženských a kulturních proudů z celého světa. V této příloze vám představujeme jeho úvahy na dané téma a nabízíme vám příspěvky o hostech, kteří již Parlament navštívili.

Mír je hlavní prioritou: rozhovor s Hans-Gertem Pötteringem

Od začátku roku 2007, kdy se Hans-Gert Pöttering stal předsedou Evropského parlamentu, je politická agenda zaměřena na dvě priority, které jsou zdrojem jeho osobní politické motivace: mír na Blízkém východě a mezikulturní dialog. V případě Pötteringa jsou tyto otázky úzce spjaté s posláním instituce, které předsedá. Přinášíme vám proto ohlédnutí za důležitými momenty, kterým Pöttering věnoval mimořádnou pozornost v uplynulém roce.

V roce 2007 se Hans-Gert Pöttering angažoval v mírovém procesu na mnoha místech světa, především ovšem na Blízkém východě. Jedna z jeho hlavních priorit bylo uskutečnění dialogu mezi kulturami a zástupci různých náboženských vyznání.

Rok 2008 byl vyhlášen Rokem mezikulturního dialogu, což znamená, že práce Hans-Gerta Pötteringa připravila plodnou půdu pro řadu již plánovaných akcí. Sešli jsme se s předsedou a zeptali se ho na roli a význam Evropského parlamentu při budování míru a smíření v oblastech postižených konflikty. Přinášíme vám i několik velice osobních zážitků a postřehů, které si předseda Pöttering přivezl ze svých cest.

Pane předsedo, Vaše první návštěva vedla do Izraele, Jordánska a na palestinská území. Domníváte se, že usmíření po druhé světové válce v Evropě může přinést naději anebo být vhodným příkladem pro obyvatele Blízkého východu?

V Evropě jsme se nám velice úspěšně podařilo vnést mír do společenství, které se dnes nazývá Evropská unie. Někteří říkají, že evropský příklad nemůže sloužit v jiných částech světa. Já se však ptám, proč ne? Dříve se odehrávaly v Evropě války, skoro v každé generaci. Ale nakonec jsme se poučili. To by mělo být možné i na Blízkém východě. Naším velkým cílem by mělo být, že Izrael a Palestinci mohou žít v bezpečí, budovat dobré vztahy, určit si společné zájmy a vybudovat společné partnerství.

Je naší zodpovědností učinit vše možné, abychom podpořili dialog mezi Izraelci a Palestinci. Samozřejmě je nutné zapojit všechny země v regionu, včetně celého arabského světa. Naši američtí přátelé na tom pracují, ale my Evropané to nemůžeme nechat jen na nich. Měli bychom se více angažovat, nejen poskytovat finanční pomoc, ale hrát také rozhodující roli v mírovém procesu na Blízkém východě. To je jednou z největších výzev roku 2008, který je také rokem dialogu mezi kulturami.

Vaše aktivity naznačují, že věříte v důležitou mírotvornou roli Evropského parlamentu ve světě a především na Blízkém východě. Jakou zvláštní roli může podle Vás mít Evropský parlament?

Je důležité, abychom mluvili s lidmi, kteří nesou zodpovědnost. Například s politickými osobnostmi v Izraeli a v Palestině. Řada zástupců EU to dělá: Javier Solana, zástupce EU pro zahraniční politiku a Benita Ferrero-Waldner, komisařka pro vnější vztahy.

Předsedové politických skupin se nedávno dohodli na mém návrhu pozvat izraelského prezidenta Šimona Perese v příštím roce do Parlamentu. Také jsme se rozhodli pozvat Mahmúda Abbáse, předsedu palestinské samosprávy. Takže doufáme, že oba přijedou. Také jsme pozvali Dr. Ahmada Badruddin Hasúna, Velkého muftiho z Damašku.

To je jen několik z osobností, které zveme v roce 2008 na konferenci do Evropského parlamentu, které se zúčastní i Tony Blair v rámci svých odpovědností vůči Blízkému východu. Tímto krokem doufáme přispět k mírovému procesu.

Také chceme v roce 2008 zorganizovat Arabský týden a řadu aktivit v souvislosti s šedesátým výročím vzniku státu Izrael. Chceme pozvat mladé Izraelce a Palestince a dát je dohromady s mladými Evropany, aby měli možnost si navzájem porozumět. Takové kroky pomáhají posílit důvěru a v širším smyslu i mírový proces.

Někdy se zdá, že nemáme mnoho důvodů pro naději. Jste optimistický, že se věci nakonec přece jen mohou obrátit k lepšímu?

Už jste někdy viděl pesimistu, že by nakonec vyhrál? Musíme být optimističtí. Jako křesťan říkám, že naděje a optimismus jsou součástí našeho života. Můžete být úspěšný jen když jdete za vaším cílem a věříte v něj.

Podívejte se na proces evropské integrace. Mám to privilegium, že jsem poslancem Evropského parlamentu již od roku 1979. V té době lidé rozhodně nevěřili, že by Evropa mohla být sjednocená, že budeme mít silný Evropský parlament, silnou evropskou měnu. A vše toto jsme docílili. Nikoliv za jeden týden, ale soustavnou těžkou prací, dobrou vůlí a spoluprací s ostatními. Takže proto jsem optimistický ohledně dialogu mezi kulturami.

Děkujeme Vám za rozhovor.

Rozhovor: duchovní vůdce Satguru Baba Ji

Během plenárního zasedání v září 2007 navštívil předsedu Hans-Gerta Pötteringa ve Štrasburku vzácný host: indický spirituální vůdce Satguru Baba Hardev Ji z Indie. Pozvala ho britská poslankyně indického původu Neena Gill. Jeho návštěva je první z řady setkání v rámci nadcházejícího Roku pro mezikulturní dialog. Satguru Baba Ji vede Nirankariho univerzální bratrstvo, spirituální hnutí, které propaguje lásku a harmonii mezi lidmi. Hnutí má na světě přes dva tisíce center a několik milionů členů.

Hans-Gert Pöttering: sledujeme podobné cíle

"Jsem přesvědčen, že představitelé náboženství, kteří propagují mírové soužití, mohou velkým dílem přispět naší společnosti. Velice proto vítám podnět šířit dialog mezi různými vyznáními v Jižní Asii, který vyšel z hnutí, které vede Satguru Baba Ji. Jeho způsob sdružování představitelů různých náboženství, aby diskutovali o roli spirituality při šíření všeobecných lidských hodnot, je podobný našemu přístupu v Evropské unii," řekl Hans-Gert Pöttering po setkání.

Satguru Baba Ji: "Jednota v různorodosti" je i naše heslo

Satguru Baba Hardev Ji nám poskytl ve Štrasburku rozhovor, ve kterém jsme se ho zeptali na význam poznávání, spirituality a na mírové soužití lidí různých vyznání a odlišných kultur.

Vaše svatosti, právě jste se sešel s předsedou Hans-Gertem Pötteringem. Jaký význam mají setkání mezi duchovními a politickými představiteli? Jaké poselství jste mu chtěl předat?

Hlavně jsme hovořili o zásadách a hodnotách Nirankariho univerzálního bratrstva, zaměřených na vytvoření všeobecného společenství lidí založeného na lásce a bratrství. Jde nám o lidské bytosti, bez ohledu na to, zda žijí v Evropě anebo v Indii. A přinášíme poznání, že jako lidstvo musíme žít společně v míru.

Protože politici řídí vlády a různé instituce, hrají důležitou roli. Jejich zodpovědností není jen řízení záležitostí států, ale také zahrnutí lidského pohledu do své práce. S předsedou Pötteringem jsme diskutovali o duchovní straně politiky a o možnostech, jak vnést harmonii do vztahů mezi lidmi.

Rok 2008 byl vyhlášen Evropským rokem mezikulturního dialogu. Vaše hnutí propaguje toleranci a respekt mezi národy. Jak mohou podle Vašeho názoru v současné Evropě různé etnické, kulturní a náboženské skupiny žít pohromadě v harmonii?

Láska a soucit nás spojují. Lidé jsou rozděleni kvůli svým postojům a odlišným světonázorům. To, co může přinést skutečné bratrství, je vědomí, že existuje jen jeden Bůh. V našem hnutí jsou sdruženi Hindové, Křesťané, Muslimové, Sikové, lidé z různého prostředí. Jen v samotné Indii máme víc než sedmáct jazyků o osmdesát tři nářečí.

Je to podobné jako v Evropské unii, kde máte dvacet tři oficiálních jazyků. Takže když se jen podíváte na jazykové a jiné důvody, tak vidíte rozdíly a v tom právě spočívá rozmanitost. Stejně jako vy v Evropě, říkáme i my, že pro sdružování lidí je potřebná "jednota v různorodosti". Je správné věnovat tomu úsilí. Když se setkají různé kultury, měly by společně vzkvétat. Jako v zahradě, kde růže neříká tulipánu: "Pro Tebe tady není místo!"

Mnoho lidí hovoří o tom, že v Evropě prožíváme krizi spirituality, která souvisí s klesající návštěvností bohoslužeb. V anketách čím dál více lidí uvádí, že nevěří v Boha. Je to z Vašeho pohledu přínosem, anebo zátěží při snaze o vytvoření mírumilovné a multikulturní společnosti?

Trochu to věci komplikuje. Konzumní stránka života má dnes větší význam, lidé si více vážící hmotných statků. Tradiční místa bohoslužeb navštěvují méně. Ale náboženství je ve svém jádru vírou v lidskost, lásku a

soucit. Jeden básník v Indii jednou napsal: "Člověk nepotřebuje náboženská místa jako taková, protože může sloužit Bohu tím, že bude milovat lidstvo."

Musíme si položit otázku: Neseme v sobě lásku a soucit pro ostatní, jsme pokorní, jsme schopni pomoci jiným lidem nikoliv z chamtivosti anebo sobectví, ale z lásky a nezištně? Když se někdo podle toho chová a přitom sleduje i své hmotné zájmy, může se stát lepším člověkem. Samozřejmě si musíme nejprve uvědomit, co bohoslužba je: láska, soucit a tolerance jsou její hlavní prvky.

Vaše učení praví, že chtějí-li lidé docílit poznání, musí si o něj říci. V Evropské unii diskutujeme často o celoživotním vzdělávání. Co by lidé měli dělat, aby zůstali celý život otevření pro nové vědomosti?

Učení se nových věcí a získávání nových vědomostí je nikdy nekončící cestou. Pro blaho lidstva by to měl být proces, který trvá až do posledního vydechnutí. Skutečné znalosti jsou přínosné jak pro jedince, tak i pro celé lidstvo. Přispívají k vytvoření zdravého a harmonického prostředí.

Lidé v Evropě by měli žít nadále s otevřenou myslí a s otevřeným srdcem. To bylo základem pro dosavadní vývoj v Evropě. Přesto, že v Evropě existuje mnoho zemí, dnes jsou většinou sdružené a mají Evropský parlament. A tento lidský rozměr je pro obyčejné lidi důležitý. Jsme jedna rodina. Jako v rodině se mohou bratři hádat o majetek, ale nakonec musí přijmout vztah bratra s bratrem.

Děkujeme Vám za rozhovor.

"Lidský život je svatý," říká syrský duchovní vůdce Badr al-Din Hassún

Nejvyšší sunitský představitel Sýrie, Ahmed Badr El Din El Hassún, poskytl během své návštěvy ve Štrasburku redakci internetových stránek exkluzivní rozhovor. Ptali jsme se ho na jeho představy o míru a o roli Evropy v politice na Blízkém východě. Jeho návštěva je první v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu 2008.

Nejvyšší sunitský duchovní představitel Sýrie Ahmed Badr Hassún přijel do Štrasburku společně se zástupci dalších náboženských komunit. Mezi nimi byl biskup Antoine Odo, předseda biskupské konference v Sýrii. Během rozhovoru překládal výklad z arabštiny do francouzštiny.

Pane Hassúne, v plénu jste řekl, že lidstvo sdílí jednu civilizaci. Jak by se podle Vás měli chovat hlavní světoví političtí představitelé, když se snaží řešit světové konflikty?

V plénu jsem řekl, že je jedna civilizace a mnoho kultur. Civilizace je jako jedna velká nádoba, do které proudí všechny kultury. Kultura může být například německá, anebo francouzská, ale všechny kultury tečou do jedné nádrže, která tvoří lidskou civilizaci. Ale duchovní kultura, ať se jedná o křesťanství anebo o islám, dává lidstvu morální rozměr. Lidská civilizace se zakládá na mravnosti a rozumu. Rozum tvoří hmotnou část života a mravnost buduje lásku mezi námi a svazuje nás lidi v bratrství, kulturně a duchovně.

V našem světě, který se změnil v malou vesnici, můžeme čerpat ze všech kultur a sdružit je do jedné civilizace, která prospívá všem. Dříve mohl člověk slyšet jen řečníka a kázání v místě, kde sám navštěvoval bohoslužbu. Dnes můžeme sledovat tisíce televizních kanálů, každý z nich zprostředkovává vlastní kulturu. Naše děti mohou slyšet celý svět. Nemůžeme jim zabránit v tom, aby byly univerzální ve své kultuře, na druhé straně je však důležité zachovat vlastní identitu a tímto způsobem zachovat krásu světa.

V tomto případě se dialog mezi kulturami stává pro lidstvo cestou štěstí, cestou, která nás odvádí pryč od konfliktů. Proto nelze vést války pro jednu kulturu anebo civilizaci. Musíme si navzájem pomáhat budovat světovou civilizaci.

Svatá země je domovem tří hlavních náboženství, která všechna proklamují lásku k míru. Přesto se zdá, že na Blízkém východě není možné míru docílit. Jak si to vysvětlujete?

Problém nevytvářejí lidé anebo náboženství, ale politikové, kteří mylně interpretují náboženské texty: Bibli, Tóru a Korán. Jen člověk je svatý, nikoli kus země, nějaký kostel, Zeď nářků anebo nějaká mešita. V Tóře, v Koránu a v Bibli čteme, že prst malého dítěte je cennější než celý svět. Toto dítě je stvořením Boha - kdo jej zničí, zničí Boha. Zničíme-li všechny náboženské stavby, opět je postavíme! Zničíme-li však boží stvoření, kdo mu opět vrátí život?

Prorokové přišli pro člověka, a také andělská poselství tu jsou pro člověka. Co je skutečně podivné, je že jsme přeměnili svaté poselství k tomu, abychom ospravedlnili zabíjení lidí. Tvrdíme, že jsou svaté národy a nesváte národy; že jsou svatá místa a nesvatá místa. Přitom jen Bůh samotný je svatý.

Když někdo zničí dílo mistra Michelangela ... co jsi o něm budeme myslet? Že je nevzdělaný, násilný, chová se jako zvíře a neuznává lidské hodnoty? Ale co když někdo zničí stvoření které pochází od Boha? Ti, kteří vyrábějí nášlapné miny a zbraně hromadného ničení jsou skuteční nepřátelé lidské civilizace, protože zabíjejí člověka. Možná proto se snažil Alfred Nobel odčinit část zla, které přinesl jeho vynález dynamitu tím, že založil Nobelovu cenu.

Povězte nám o Vaší roli při mírovém soužití náboženských komunit.

Když jsem byl jmenován Velkým muftím Sýrie, tak si mnoho lidí myslelo, že jsem jen muftím pro muslimy. Poté, co byl odvysílán můj první projev v televizi a v rádiu, stal jsem se muftím muslimů, křesťanů, nevěřících a všech občanů mé země.

Neomezuji se jen na jednu náboženskou komunitu. Poprosil jsem všechny naše duchovní vůdce, aby byli otci všech syrských obyvatel a neuzavírali se jen do své náboženské komunity. Snažím se šířit tento přístup po celém arabském a muslimském světě, a pak i po celém světě jako takovém. Duchovní vůdcové by měli být univerzální, neměli by se omezovat jen na svou náboženskou komunitu anebo na své vyznání. Papež nenese zodpovědnost jen pro katolíky, ale pro celé lidstvo, a muftí také není zodpovědný jen za muslimy, ale za celý svět.

Děkujeme Vám za rozhovor.

Slovinský film "Express, Express" zahájí filmovou sezónu v Parlamentu

Ve středu 13. února bude v Evropském parlamentu zahájeno pásmo filmů, které představí kulturní rozdíly napříč Evropou. V rámci projektu budou představeny filmy z 14 evropských zemí. Podnět pro filmové pásmu vzešel ze sdružení EUNIC (Sdružení národních kulturních institutů v EU). EUNIC má v současnosti 22 členů.

Předseda Pöttering uvítal námět filmového projektu slovy, že se jedná o "podporu projektů, které vycházejí z občanské společnosti a podporují dialog mezi kulturami."

Slovinci jsou první

První film, který bude představen je "Express, Express" slovinského režiséra Igora Steka. Snímek sleduje příběh člověka, který je tak zarmoucen smrtí svého otce, že začne hledat sám sebe během nekonečných cest vlakem bez jasného cíle. Film sleduje jeho pout' a emoce kterými prochází. Postupně představuje lidi, které během svého cestování potkává.

Slovinci jsou první, kteří uvedou svůj film: Slovinsko předsedá od 1. ledna Evropské unii. Promítání ve středu 14. února bude zorganizováno na základě pozvánek, které lze získat prostřednictvím kulturních institutů. Lidé, kteří mají přístup do budov Evropského parlamentu, mají na promítání volný přístup.

Rozhovor: Nigerijská právnička Hauwa Ibrahim

Ve čtvrtek 12. června organizoval Evropský parlament pod záštitou svého předsedy seminář u příležitosti Mezinárodního dne africké mládeže. Mezi účastníky byla i nigerijská právnička Hauwa Ibrahim, která v roce 2005 obdržela Sacharovovu cenu za svobodu myšlení pro její boj za lidská práva ve své zemi. Poskytla nám rozhovor, který vám nyní přinášíme.

Co skutečně chtějí mladí Afričané? Jaké mají naděje, co chtějí v životě docílit?

Mladí Afričané chtějí přispět k míru, svobodě a lidské důstojnosti. Chtějí mít možnost využít své duševní úsilí kreativním způsobem. Chtějí mít možnost, aby nemuseli přemýšlet o tom, co budou zítra jíst a osvobodit se od věcí, které je zpomalují v jejich rozletu, jako například od chudoby. Chtějí pozitivně ovlivnit společnost, ve které žijí, ovlivnit svou zem a celý svět.

Co mohou Evropská unie a Evropský parlament udělat pro mladé Afričany?

Je to velká čest, že Evropský parlament organizuje něco jako Mezinárodní den pro africkou mládež. Je to velká výzva: "Můžeme vám dát hlas, můžeme vám dát příležitost. Pozveme vás sem, abyste se podívali, co děláme jinak a jak můžete uvádět změny v život i u vás." Doufáme, že EU a Parlament nebudou hledět na Afriku jako na jednolitý celek, ale jako na obrovský světadíl. Když vidíte celek s velkým problémem, pak by jste se mu měli věnovat kus po kuse. Vyřešit nejprve jeden problém a pak další.

Jedna z věcí, které čelíme v mé zemi (Nigérie), je že vládní politika nebyla důsledná. EU a Parlament mohou pomoci, protože to jsou instituce, které vytvářejí politiku. Navrhují, aby si EU udělala čas na pravidelné návštěvy afrického kontinentu aby získala pocit pro současnou realitu. Máme infrastrukturu, která je naprosto nedostačující.

Jako příklad bych uvedla školu, která měla 500 až 600 žáků a nyní má za méně než deset let později 1000 žáků, bez toho aby bylo rozšířeno potřebné zařízení. To se dotkne morálky jak žáků, tak i učitelů. Další věcí je vzdělání učitelů, které je nutné motivovat. EU by mohla pozvat učitele a ukázat jim, jak vypadají tady třídy a laboratoře a vyškolit je ve vědách, v matematice apod. Evropská unie může být pochodná, která nám ukáže, jak se tam dostat.

Může být Evropa modelem pro africkou mládež? Může nabídnout naději a případně jakým způsobem?

Určitě! Ve vaší části světa jste toho tolik prožili! Způsob, jakým jste v Evropě překonali problémy, co jste udělali v minulosti a jak uvažujete o budoucnosti, jak plánujete současnost - to jsou lekce, ze kterých se od vás můžeme učit. Tento nádherný Parlament je fascinující. Jak jste to dokázali? My už se k něčemu takového nedočkáme, ale možná příští generace.

Jaký dopad měla skutečnost, že jste získala Sacharovovu cenu, v Nigérii a v Africe?

Mělo to velký, obrovský dopad. Poskytlo mi to silnější hlas, více věrohodnosti a především celosvětové publikum a uznání. Protože můj vášní je vzdělávání, založili jsme z peněz, které jsem získala prostřednictvím Sacharovovy ceny, dobročinný spolek "Nadaci pro gramotnost". A prostředky narostly, protože i jiní lidé se rozhodli přispět peníze. Dali jsme je do banky a získali pětiprocentní úrok. S těmito pěti procenty můžeme poslat 32 dětí opět do školy, jak do základní školy, tak i na vysokou školu.

Navíc když jsem učila na univerzitě v Abuje, všimla jsem si, že tam bylo 3000 studentů, kteří měli jen 200 použitelných knih. Vláda chtěla zrušit licenci, protože jsme neplnili standardy. V této době jsem obdržela

Sacharovovu cenu. Pozvali mě do Minnesoty a já jim řekla o nedostatku knih. Rozhodli se, že nám poskytnou 8000 nových knih. Část peněz ze Sacharovovy ceny jsem použila na přepravu knih z Ameriky do Nigérie. Takže mohu říct, že Parlament zachránil univerzitu v Abuje a zajistil, aby nadále mohla vystavovat diplomy, které jsou mezinárodně uznávané.

Co může Evropa dělat, aby pomohla Africe v souvislosti s dovozem surovin z Afriky, jako je například cenné dřevo, anebo s uprchlíky, kteří se snaží dostat se do Evropy a s problémem nadměrného rybolovu, který ohrožuje populace ryb v mořích?

Máme tu otázky politické a otázky hospodářské. A mezi nimi by měly být otázky lidských práv. Když přijdete na panenský kus země v Africe a utrhnete nějaký plod, anebo ulovíte rybu - co jim dáte na oplátku? Chcete vylovit všechny jejich ryby? Nechat je na holičkách? Je toto hlavním úmyslem? Myslím si, že bychom měli umírnit ekonomiku prostřednictvím lidskosti. Měli bychom umírnit globalizaci prostřednictvím důstojnosti. Chceme bezpečný svět bez hrozeb. Nechceme vytvořit opak prostřednictvím naší politiky. Ať už berete ryby anebo dřevo, nezapomínejte na to, mírnit světovou politiku lidskostí, důstojností a úctou k lidskému životu.

Děkujeme Vám za rozhovor.

Mezinárodní den africké mládeže se konal v rámci Roku mezikulturního dialogu. Hauwa Ibrahim obdržela Sacharovovu cenu za ochranu žen, které čelí ukamenování k smrti za cizoložství a za ochranu mladých lidí, kterým hrozí podle islámského práva (Šaria) amputace končetin za krádež.

Rozhovor: Pákistánská právnička Asma Jahangir

Pákistánská právnička Asma Jahangir je mimořádnou zpravodajkou OSN pro svobodu náboženského vyznání. Ve středu 18. června vystoupila jako čestný host na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku. Po svém vystoupení nám poskytla rozhovor, který vám nyní přinášíme.

Pani Jahangir, výraz "mezikulturní dialog" zní trochu akademicky. O co přesně jde a proč by se o to měli zajímat běžní lidé?

Myslím si, že bychom k tomu neměli mít jen akademický přístup, ale stavět se k tomu aktivně. Mezikulturní dialog znamená, že vytváříme prostor pro různé hlasy a názory a pro odlišné způsoby života. Nejde jen o to, abychom spolu mluvili, ale také musíme umět společně žít pohromadě. Musíme vytvořit prostředí, ve kterém přirozeně budeme společně jednat, místo abychom žili odděleně podle rasy a náboženství každý ve svém ghettu.

Co mohou instituce jako EU a OSN skutečně udělat pro rozšíření mezikulturního a mezináboženského dialogu? Jak mohou posílit toleranci mezi náboženstvími?

Když lidé mají pocit, že jejich hlas nebude slyšen anebo že jim nikdo nerozumí, pak sáhnou po násilí. Z tohoto hlediska je velice důležité vzájemné porozumění, abychom předešli násilí. Evropa musí stejně tak jako celé mezinárodní společenství vyslat jasný signál, že násilí nezůstane beztrestné. To se týká především vlád, které mají tendenci udělovat beztrestnost pro násilí páchané "ve jménu náboženství". Evropská přitom musí hrát vedoucí roli jako převážně demokratický region. Tím nám může také předvést, jak lze prohloubit demokracii. Je nutné přitom respektovat odlišné názory, tak jak to je v Evropě běžné.

Co je nejdůležitější při prosazování mezikulturního dialogu: vzdělávání, rodina, mezinárodní organizace anebo média? Existují ještě nějaké další důležité prvky?

Všechny tyto věci jsou velice důležité. Média hrála důležitou roli a jen málokdy byla tato role negativní. Kultura je další způsob, jak podnítit mezikulturní dialog. Dnes ráno jsem hovořila o tom, jaký důležitý vliv měly filmy v Indii pro harmonické soužití mezi lidmi. Vzdělání je také důležité, protože prostřednictvím vzdělání tvarují lidé svou osobnost. To stejné platí o rodině: nejde jen o výchovu, ale také o to, aby rodiny nevytvářely různé bariéry, které jim od určitého momentu znemožňují navazovat vztahy s ostatními.

Například dodnes existují dohodnuté sňatky a jsou často tabuizované v takzvaných civilizovaných společnostech. Je také důležité, aby politikové byli upřímní a otevřeně o určitých věcech mluvili. Úcta všech lidí musí být ve středu veškeré svobody - je jedno, jestli se jedná o náboženskou svobodu anebo o svobodu projevu anebo právo nebýt vykořisťován.

Dnes jste citovala bývalého předsedu OSN Butrose Butrose Gháliho: "Jsme stejné a zároveň odlišné". V jakém smyslu jsme stejní? A co může běžný evropský občan udělat, aby zlepšil kulturní porozumění?

Pracovala jsem v minulosti s nejméně privilegovanými vrstvami společnosti a mohu vám říct, že i pro ně je čest stejně tak důležitá, jako čest každého jiného sebelépe postaveného člověka. Když někoho urazíte, ponížíte - bez ohledu na barvu pleti anebo náboženské vyznání - výsledný pocit je stejný pro každého. Můžeme se však lišit v tom, v co věříme, v našem přístupu k životu a v duchovních věcech. Takže jsme v mnoha ohledech stejní, ale také odlišní.

Evropa je velice privilegovaný region a občané tu mají mnoho vědomostí. Občané musí být v první řadě ve vedoucím postavení vůči svému politickému vedení a nikoliv naopak. Běžní lidé by měli ukazovat směr, propagovat ty správné vzory chování, i když to znamená občas zastávat nepopulární názory. V Evropě to

mohou lidé dělat lépe, než kdekoliv jinde na světě.

Někdy se říká, že spory jsou zajímavější než harmonie, která je nudná. Jak lze přesvědčit média aby se věnovala mezikulturnímu dialogu stejně jako se věnují náboženskému násilí?

Média přinášejí lidem to, co chtějí vidět. Když nastane konflikt při dialogu, pak si toho média všimnou. Když je dialog nudný, anebo když si všichni poplácávají po zádech, pak se toho média pravděpodobně nechytanou. Média si však často všímají, když lidé udělají něco tvořivého. O malých hnutích, které dosáhly velkých výsledků, se například točí filmy.

Takže jste ohledně budoucnosti optimistická?

Jsem optimistická, protože kdekoliv jsem byla, tak jsem potkala lidi, kteří byli ochotni žít v rozmanitosti. Často se jedná o menšinu, která manipuluje většinou. Takže proto si myslím, že když vlády vytvářejí strategie, podobně jako agentury, které ovlivňují veřejné mínění, pak musí dát hlas této většině, která odmítá násilí, diskriminaci a staví se proti náboženskému pronásledování ostatních.

Děkujeme Vám za rozhovor.